

Actinidia arguta Issai

Původ

Latinsky *arguta* = významná nebo význačná. Rostlina je vřstná, poměrně odolná proti mrazu (až -18°C). Rostlina patří do třídy dlouhoplodých aktinidí typu kolomikta. Rostliny mají řadu forem, které nejsou doposud zcela prozkoumány. Jsou rozšířeny ve východní Asii a na Kurilských ostrovech. Říká se jim malé kiwi a u nás jsou známe např. hybridy Kijevskaja, která má silně aromatické plody (12 g), Gibrid 1–9 (*Orguta* x *Purpurea*) s lahodnou chutí a červenozelelou dužinou (12 g) a jednodomá samosprašná „Issai“. Toto jsou jen některé formy, dále existují hybridy sibiřské, ruské nebo ukrajinské a spousta dalších, které však mají mnohdy jen regionální význam.

Botanická charakteristika

Actinidia je mohutná, rychle rostoucí dřevitá liána s opadavými listy. Dožívá se padesáti a více let a dokáže za den narůst o 5–10 cm. Zimní pupeny jsou zarostlé v listových polštářcích, které zůstávají po opadání listů. Na jaře polštářky prasknou a tak uvolňují průchod plodnému nebo prodlužovacímu výhonu. Kořenový systém je bohatý a značně se rozrůstá. Kořenové vlásnění je pod povrchem půdy, proto musejí být horní vrstvy dostatečně vyživovány a kryté vrstvou mulčovacího materiálu hlavně k udržení trvalé vlhkosti.

Květy a plody

Actinidia arguta „Issai“ je samosprašná rostlina a k opylení nepotřebuje samčí kvetoucí rostliny. U nás vykvétají actinidie zpravidla v květnu až červnu a kvetení trvá 7 – 14 dní. Po opylení se bílé květy zbarví do žluta až hněda, opadnou a brzy se objevují první plůdky. Květy se tvoří na letorostech z dvouletého dřeva a to v paždí 1. až 8. listu. Plody *Actinidie arguty* jsou zelené, okrouhlé a dozrávají v září až říjnu. Jejich velikost je 30×15 mm a hmotnost kolem 10g. Mají vynikající chuť, jsou sladkokyselé, aromatické, bohaté na vitamín C. Ve zralosti bývají olivově zbarvené. Nezralé plody jsou nahořklé až palčivé. Slupka je hladká a není třeba jí loupat.

Pěstování

Obecně lze říci, že actinidie vysazujeme a pěstujeme podobně jako révu vinnou. Před výsadbou je potřeba půdu obohatit rašelinou a kompostem. Protože se jedná o popínavou, respektive ovíjivou rostlinu, která vyžaduje oporu, vysazujeme ji ke kůlu, pergole apod. dva až čtyři metry od sebe. Mladé rostliny vysazujeme ven až po přejití posledních mrazíků koncem května. Rostliny vysazené na jaře jsou už prvním rokem zcela mrazuvzdorné a nemusí se před zimou nijak chránit. Plodnost začíná asi ve druhém či třetím roce. Řez je, podobně jako u vinné révy, velmi důležitý. Plodonosné větve vyrůstají z prvních tří až šesti pupenů na hlavních výhonech, ostatní je nutno odstraňovat. Nejlepší výhony včas rozvadíme po opěrné konstrukci a přivazujeme. Během vegetace je nutné několikrát dorůstající letorosty přivazovat a zkracovat je za šestým listem nad vyvíjejícími se plody. Vždy po sklizni v době vegetačního klidu odřezáváme na větví odplozené výhony a čas od času je potřeba rostlinu prosvětlit. Stejně jako u vinné révy výhony neřežeme v době rašení, protože rostliny ztrácejí mnoho mízy a vysilují se. *Actinidia* potřebuje vydatnou závlahu, suchem listy shazuje. Rostlina plodí již druhým rokem, dorůstá dvou až čtyř metrů a je mrazuvzdorná do -20°C . Má hladké plody o velikosti 30×15 mm, které dozrávají v říjnu.